

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบอิงสมรรถนะ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 5
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประจำปีการศึกษา 2562

สงกรานต์ ขุนทิพย์ทอง
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
e-mail: Songkran.ku@ssru.ac.th

งานวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูมืออาชีพที่จำเป็นกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และเพื่อทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบอิงสมรรถนะ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประจำปีการศึกษา 2562 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย สาขาวิชาภาษาไทย สาขาวิชาคณิตศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป รวม 43 คน โดยวิธีการกำหนดสมรรถนะหลักที่ใช้ในการปฏิบัติระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตลอดระยะเวลา 1 ปีการศึกษาในโรงเรียน เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยไปประกอบการพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา วิเคราะห์ข้อมูลจากค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย(Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการศึกษาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบอิงสมรรถนะ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประจำปีการศึกษา 2562 พบว่า โดยรวมค่าเฉลี่ยผลการประเมิน อยู่ในระดับ ดีมาก ทั้ง 3 ขั้นตอน และเมื่อพิจารณาสมรรถนะหลักที่ใช้ในขั้นปฏิบัติของงานวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 6 สมรรถนะ คือการเสนอหัวข้องานวิจัยในชั้นเรียน การแต่งกายเป็นครูฝึกวิชาชีพ การแสดงออกถึงความมีสัมมาคารวะ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยครูที่ปรึกษาประจำชั้น และการปฏิบัติหน้าที่อบรมวินัยต่อที่ประชุมนักเรียน อยู่ในระดับดี จำนวน 1 สมรรถนะคือ การปฏิบัติงานฝ่ายบริหารวิชาการฝ่ายบริหารกิจการนักเรียน และฝ่ายบริหารงานทั่วไปตามลำดับด้านความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบอิงสมรรถนะ พบว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนประเมินอยู่ในระดับดีมากค่าสูงสุดที่ขั้นการประเมิน กลุ่มครูพี่เลี้ยงประเมินอยู่ในระดับดีมากค่าสูงสุดที่ขั้นการประเมินผล กลุ่มนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูประเมินอยู่ในระดับดีมากค่าสูงสุดที่ขั้นการปฏิบัติ กลุ่มหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ประเมินอยู่ในระดับดีมากค่าสูงสุดที่ขั้นเตรียมและขั้นการประเมิน และกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ประเมินอยู่ในระดับดีมาก ค่าสูงสุดที่ขั้นการปฏิบัติ

คำสำคัญ: รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

Competency-based teacher training Of the fifth year students, Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University

Songkran Khuntiptong

Faculty of Education

e-mail: Songkran.ku@ssru.ac.th

ชื่อผู้วิจัยใช้พจนานุกรมไทยสารบรรณ ตัวหนา ขนาดอักษร 16 (ไม่ต้องใส่คำนำหน้าและตำแหน่งวิชาการ ภาษาอังกฤษ)

สังกัด หรือหน่วยงาน ไม่ต้องระบุตำแหน่ง (ภาษาอังกฤษ)

e-mail: ใช้พจนานุกรมไทยสารบรรณ ขนาดอักษร 12

ABSTRACT

The purpose of this research is to develop the competency of professional teachers needed in school operations for Students while practicing teacher professional experience And to get opinions about the competencies needed by those involved in the teaching experience Form based on performance of fifth year students of the Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University Academic Year 2019 By means of determining core competencies used in practice during teacher professional experience training throughout the 1 academic year in schools In order to use the results of the research to develop the model of professional experience training Of the Faculty of Education Suan Sunandha Rajabhat University

The results showed that Overall, the average assessment is very good. And when considering the core competencies used in the research process, it was found that the average of the assessment results was very good, in the amount of 6 competencies At a good level, number 1, performance Consistent with the research results of Nantawat Phattharakanan (2017) It was found that the teacher professional experience training had to be consistent with the needs of the establishment. Focusing on students to learn from actions Practice outside the classroom, learn from experts Teach students to link theoretical knowledge to practice The method of evaluating professional experience training is appropriate. There are clear criteria and scores. Content and activities that must be given to students before the professional experience training. Knowledge of Excel program in English conversation Personality development Preparing students to have a positive attitude towards vocational training Should allow students to study from real conditions

Keywords: Model of professional experience training for teachers

บทนำ

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีระยะเวลาการฝึกตลอดปีการศึกษา ได้ริเริ่มโครงสร้างของหลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) ปรับปรุง พ.ศ. 2560 โดยมีโครงสร้างหลักสูตร จำนวนหน่วยกิต เรียนไม่น้อยกว่า 160 หน่วยกิต ประกอบด้วย หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะด้าน หมวดวิชาชีพครู หมวดวิชาเลือกเสรี ซึ่งเรียนไม่น้อยกว่า 146 หน่วยกิต และกลุ่มวิชาฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูเรียนไม่น้อยกว่า 14 หน่วยกิต และกำหนดให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วยรายวิชาฝึกปฏิบัติระหว่างเรียนไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต และรายวิชาการปฏิบัติในสถานศึกษาเรียนไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต นักศึกษาทุกคนต้องปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นเวลา 1 ปีการศึกษา ในระยะเวลาของการฝึกตัวในสถานศึกษาของนักศึกษา เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติหน้าที่ตามสภาพจริง จากการศึกษาขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติระหว่างการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ถึงแม้จะใช้เวลาเพิ่มขึ้นเป็น 1 ปีการศึกษาก็ตาม ยังพบว่ากระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไม่ได้มีการพัฒนารูปแบบที่จะส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามสภาพจริงในสถานศึกษาให้ตรงตามความต้องการผู้ใช้บัณฑิต หรือความต้องการของสังคมเท่าที่ควร ดังนั้นผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับการศึกษารูปแบบวิธีการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ด้วยความมุ่งหมายเพื่อการปฏิรูปกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้ได้ประโยชน์ต่อตัวนักศึกษา เกิดเป็นสมรรถนะที่จำเป็นของนักศึกษา สำหรับการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูวิชาชีพหลังจบการศึกษาต่อไป

กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จึงเป็นความมุ่งมั่นของสถาบันการศึกษาที่ผลิตครูวิชาชีพ ให้ นักศึกษาได้เรียนรู้ และใช้ความรู้จากการศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมระหว่างปฏิบัติงานในสายวิชาชีพครูในโรงเรียน เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติหน้าที่ครูประจำการในโรงเรียน นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้สำรวจ และพัฒนาบุคลิกภาพ รวมถึงเจตคติของความเป็นครู จากคำแนะนำของเพื่อนนักศึกษา ครูพี่เลี้ยง ผู้บริหาร โรงเรียนและอาจารย์นิเทศก์ จนเกิดเป็นอัตลักษณ์บุคลิกภาพของความเป็นครูวิชาชีพ ที่ตรงตามความต้องการของ สังคม การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นกระบวนการจัดการให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงจากการได้ ออกไปปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนตลอดระยะเวลา 1 ปีการศึกษา การฝึกประสบการณ์มีได้เป็นเฉพาะการจัดการเรียน การสอนในชั้นเรียนและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่นักศึกษาทุกคนต้องรับผิดชอบตามเกณฑ์จำนวนชั่วโมงต่อ สัปดาห์ หากแต่เป็นการทำความเข้าใจกับบทบาทหน้าที่ครูวิชาชีพ ที่ต้องรับผิดชอบกับพัฒนาการของผู้เรียนที่จะ เติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต สามารถให้ความรู้รอบด้านกับผู้เรียนโดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตใน สังคมได้ตามศักยภาพของแต่ละคน เป็นการฝึกประสบการณ์ที่จะได้รับการนิเทศจากอาจารย์นิเทศก์ จากครูพี่เลี้ยง จากหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และจากผู้บริหารโรงเรียน รวมถึงการยอมรับผลการประเมินจากผู้เรียน การนำผล การประเมินมาปรับปรุงการสอน พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตนเอง การจัดประสบการณ์ วิชาชีพครูของสถาบันการศึกษาที่ผลิตครูวิชาชีพ ควรกำกับกระบวนการและวิธีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ให้สอดคล้องกับสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานของครู ที่ กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูมืออาชีพที่จำเป็นกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
2. เพื่อทราบความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบอิงสมรรถนะ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประจำปีการศึกษา 2562 เป็นการใช้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบอิงสมรรถนะ ที่มีการกำหนดสมรรถนะหลักที่ใช้ปฏิบัติระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วย

1. การแต่งกายเป็นครูฝึกวิชาชีพ
2. การปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยครูที่ปรึกษาประจำชั้น
3. การปฏิบัติหน้าที่อบรมวินัยต่อที่ประชุมนักเรียน
4. การแสดงออกถึงความสามัคคีร่วมกับเพื่อนร่วมงานและบุคลากรทุกระดับในโรงเรียน
5. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและปฏิบัติการสอน

ไม่น้อยกว่า 8 ชั่วโมง

6. การฝึกปฏิบัติงานฝ่ายบริหาร ฝ่ายกิจการนักเรียนและฝ่ายบริหารงานทั่วไป
7. เสนอหัวข้อและจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเต็มรูป จำนวน 1 เรื่อง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประจำปีการศึกษา 2562 จำนวน 43 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง คือ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยจำนวน 2 คน นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยจำนวน 8 คน นักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์จำนวน 9 คน นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาจำนวน 8 คน นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 7 คน และนักศึกษสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไปจำนวน 9 คนทดลองใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบอิงสมรรถนะ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประจำปีการศึกษา 2562 จากผู้เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ร่วมโครงการ

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบอิงสมรรถนะ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประจำปีการศึกษา 2562 โดย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย(Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบประเมิน คือ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 6 คน (ร้อยละ 5.66) ครูพี่เลี้ยงจำนวน 41 คน (ร้อยละ 38.68) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำนวน 43 คน (ร้อยละ 40.57) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 12 คน (ร้อยละ 11.32) และอาจารย์นิเทศก์ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 3.77)

การวิเคราะห์ผลการประเมิน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบอิงสมรรถนะ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประจำปีการศึกษา 2562 โดยรวมตามลำดับชั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลการประเมิน โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอทั้งโดยรวม ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินโดยรวม

ลำดับชั้น	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ขั้นเตรียม	3.57	0.59	ดีมาก
ขั้นปฏิบัติ	3.71	0.53	ดีมาก
ขั้นประเมิน	3.79	0.43	ดีมาก
รวม	3.69	0.52	ดีมาก

การวิเคราะห์ผลการประเมิน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบอิงสมรรถนะ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประจำปีการศึกษา 2562 มีผลการประเมินการฝึกประสบการณ์เฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ **ดีมาก** และเมื่อพิจารณาเฉลี่ยแยกตามขั้นตอน พบว่า อยู่ในระดับ **ดีมาก** ทั้ง 3 ขั้นตอนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ขั้นประเมิน ขั้นปฏิบัติ และขั้นเตรียม

ตารางที่ 2 ผลการประเมินขั้นปฏิบัติ

ขั้นปฏิบัติ	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. การแต่งกายเป็นครูฝึกวิชาชีพ	3.77	0.52	ดีมาก
2. การปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยครูที่ปรึกษาประจำชั้น	3.72	0.49	ดีมาก
3. การปฏิบัติหน้าที่อบรมวินัย ต่อที่ประชุมนักเรียน	3.54	0.57	ดีมาก
4. การแสดงออกถึงความมีสัมมาคารวะต่อบุคลากรในโรงเรียน	3.75	0.49	ดีมาก
5. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฯ	3.74	0.56	ดีมาก
6. การปฏิบัติงานฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการนักเรียนและฝ่ายบริหาร	3.49	0.62	ดี
7. การเสนอหัวข้องานวิจัยในชั้นเรียน	3.78	0.60	ดีมาก
รวม	3.68	0.55	ดีมาก

การวิเคราะห์ผลการประเมิน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบอิงสมรรถนะ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประจำปีการศึกษา 2562 ขั้นการปฏิบัติ ซึ่งเป็นขั้นของการ

กำหนดสมรรถนะหลักให้นักศึกษาปฏิบัติเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ พบว่า มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับ ดีมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ ดีมาก จำนวน 6 ข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย คือ การเสนอหัวข้องานวิจัยในชั้นเรียน การแต่งกายเป็นครูฝึกวิชาชีพ การแสดงออกถึงความมีสัมมาคารวะต่อบุคลากรในโรงเรียน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฯ การปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยครูที่ปรึกษาประจำชั้น การปฏิบัติหน้าที่อบรมวินัยต่อที่ประชุมนักเรียน และอยู่ในระดับ ดี จำนวน 1 หัวข้อ การปฏิบัติงานฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการนักเรียนและฝ่ายบริหารงานทั่วไป

ตารางที่ 3 ผลการประเมินกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน

กลุ่มผู้บริหาร	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ขั้นเตรียม	3.75	0.47	ดีมาก
ขั้นปฏิบัติ	3.66	0.48	ดีมาก
ขั้นประเมิน	3.83	0.41	ดีมาก
รวม	3.69	0.54	ดีมาก

กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน มีผลการประเมินการฝึกประสบการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับ ดีมาก และเมื่อพิจารณาแยกตามขั้นตอน พบว่า อยู่ในระดับ ดีมาก ทั้ง 3 ขั้น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ขั้นประเมิน ขั้นเตรียม และขั้นปฏิบัติ

ตารางที่ 4 ผลการประเมินกลุ่มครูพี่เลี้ยง

กลุ่มครูพี่เลี้ยง	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ขั้นเตรียม	3.61	0.49	ดีมาก
ขั้นปฏิบัติ	3.81	0.48	ดีมาก
ขั้นประเมิน	3.91	0.26	ดีมาก
รวม	3.78	0.39	ดีมาก

กลุ่มครูพี่เลี้ยง มีผลการประเมินการฝึกประสบการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับ ดีมาก และเมื่อพิจารณาแยกตามขั้นตอน พบว่า อยู่ในระดับ ดีมาก ทั้ง 3 ขั้น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ขั้นประเมิน ขั้นปฏิบัติ และขั้นเตรียม

ตารางที่ 5 ผลการประเมินกลุ่มหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

กลุ่มหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ขั้นเตรียม	3.79	0.51	ดี
ขั้นปฏิบัติ	3.71	0.51	ดีมาก
ขั้นประเมิน	3.79	0.34	ดีมาก
รวม	3.76	0.45	ดีมาก

กลุ่มหัวหน้ากลุ่มสาระวิชา มีผลการประเมินการฝึกประสบการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับ ดีมาก และเมื่อพิจารณาแยกตามขั้นตอน พบว่า อยู่ในระดับ ดีมาก ทั้ง 3 ขั้น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ขั้นประเมิน ขั้นเตรียม และขั้นปฏิบัติ

ตารางที่ 6 ผลการประเมินกลุ่มอาจารย์นิเทศก์

ลำดับชั้น	ผลการประเมิน		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
ขั้นเตรียม	3.61	0.51	ดี
ขั้นปฏิบัติ	3.83	0.51	ดีมาก
ขั้นประเมิน	3.75	0.34	ดีมาก
รวม	3.73	0.45	ดีมาก

กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ มีผลการประเมินการฝึกประสบการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับ ดีมาก และเมื่อพิจารณาแยกตามขั้นตอน พบว่า อยู่ในระดับ ดีมาก ทั้ง 3 ขั้น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ขั้นปฏิบัติ ขั้นประเมิน และขั้นเตรียม

ตารางที่ 7 ผลการประเมินกลุ่มนักศึกษาฝึกประสบการณ์

ลำดับชั้น	ผลการประเมิน		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
ขั้นเตรียม	3.44	0.63	ดี
ขั้นปฏิบัติ	4	0.60	ดีมาก
ขั้นประเมิน	3.64	0.53	ดีมาก
รวม	3.69	0.59	ดีมาก

กลุ่มนักศึกษา มีผลการประเมินการฝึกประสบการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับ ดีมาก และเมื่อพิจารณาแยกตามขั้นตอน พบว่า อยู่ในระดับ ดีมาก 2 ขั้น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ขั้นปฏิบัติ ขั้นประเมิน และอยู่ในระดับ ดี 1 ขั้น คือขั้นเตรียม

การวิเคราะห์ผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบอิงสมรรถนะ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประจำปีการศึกษา 2562 ส่วนความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ 4 กลุ่มแยกตามกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มครูพี่เลี้ยง และกลุ่มหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้ผลประเมินสูงสุดที่ขั้นการประเมิน ขั้นการเตรียม และขั้นการปฏิบัติ ตามลำดับ ส่วนกลุ่มนักศึกษาฝึกประสบการณ์ และกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ ให้ผลการประเมินสูงสุดที่ขั้นการปฏิบัติ ขั้นการประเมิน และขั้นการเตรียม ตามลำดับ

สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผล การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย และได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบอิงสมรรถนะ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประจำปีการศึกษา 2562 พบว่า เป็นแบบประเมินที่มีความสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ 106 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียนร่วมพัฒนานวิชาชีพรู จำนวน 6 คน ครูพี่เลี้ยงจำนวน 41 คน นักศึกษาร่วมงานวิจัยจำนวน 43 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 12 คน และอาจารย์นิเทศ จำนวน 4 คน

2. ผลการวิเคราะห์ผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบอิงสมรรถนะ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประจำปีการศึกษา 2562 พบว่า ผลการประเมินโดยรวม อยู่ในระดับ ดีมาก ทั้ง 3 ขั้น และเมื่อพิจารณาแยกตามขั้นตอน พบว่า ขั้นเตรียม อยู่ในระดับ ดีมาก ทั้ง 2

หัวข้อ ชั้นปฏิบัติ อยู่ในระดับ ดีมาก 6 หัวข้อ และในระดับ ดี 1 หัวข้อ ชั้นประเมิน อยู่ในระดับ ดีมาก ทั้ง 2 หัวข้อ

3. ผลการวิเคราะห์ผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบอิงสมรรถนะ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประจำปีการศึกษา 2562 เมื่อพิจารณาชั้นปฏิบัติ แยกตาม บทบาทผู้เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบอิงสมรรถนะ พบว่า บทบาทผู้บริหาร อยู่ในระดับ ดีมาก ทั้ง 3 ข้อ บทบาทครูพี่เลี้ยง อยู่ในระดับ ดีมาก ทั้ง 5 ข้อ บทบาทนักศึกษา อยู่ในระดับดีมากจำนวน 6 ข้อและอยู่ในระดับดี จำนวน 1 ข้อ บทบาทอาจารย์นิเทศ อยู่ในระดับ ดีมาก ทั้ง 3 ข้อ

4. ผลการวิเคราะห์ผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบอิงสมรรถนะ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประจำปีการศึกษา 2562 เมื่อพิจารณาตามความเห็นของกลุ่ม ผู้ประเมิน โดยรวมทั้ง 5 กลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหาร มีผลการประเมินการฝึกประสบการณ์ อยู่ในระดับดีมาก ทั้ง 3 ข้อ กลุ่มครูพี่เลี้ยง มีผลการประเมินการฝึกประสบการณ์ อยู่ในระดับดีมาก ทั้ง 3 ข้อ กลุ่มนักศึกษา มีผลการ ประเมินการฝึกประสบการณ์ อยู่ในระดับดีมาก 2 ข้อและระดับ ดี 1 ข้อ กลุ่มหัวหน้ากลุ่มสาระวิชา มีผลการ ประเมินการฝึกประสบการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ทั้ง 3 ข้อ กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ มีผลการประเมินการฝึก ประสบการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ทั้ง 3 ข้อ

อภิปรายผล จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบอิงสมรรถนะของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีผลการประเมินในระดับดีมาก คือชั้นการประเมินสูงสุด ชั้นการปฏิบัติ และชั้น การเตรียมตามลำดับ เมื่อพิจารณาชั้นปฏิบัติที่มีการกำหนดสมรรถนะหลักให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานระหว่างฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า การเสนอหัวข้องานวิจัยในชั้นเรียน การแต่งกายเป็นครูฝึกวิชาชีพ การแสดงออกถึง ความมีสัมมาคารวะต่อบุคลากรในโรงเรียน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การปฏิบัติ หน้าที่ที่ผู้ช่วยอาจารย์ที่ปรึกษาประจำชั้น และการปฏิบัติหน้าที่อบรมวินัยต่อที่ประชุมนักเรียน อยู่ในระดับดีมาก และการปฏิบัติงานฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการนักเรียนและฝ่ายบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับดี

จะเห็นได้ว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบอิงสมรรถนะ มีการกำหนดสมรรถนะที่จำเป็นในการ ปฏิบัติงานจริงในโรงเรียน เพื่อใช้เป็นกิจกรรมในการปฏิบัติงานด้านการปฏิบัติตน การปฏิบัติงานในหน้าที่ และ พฤติกรรมความเป็นครู ระหว่างการฝึกประสบการณ์ จะสามารถสร้างเสริมศักยภาพในการปฏิบัติงานวิชาชีพครูแก่ นักศึกษาได้ มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นันทวัฒน์ ภัทรกรนันท์ (2560) พบว่า การฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูของนักศึกษาต้องมีความสอดคล้องความต้องการของสถานประกอบการ เน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้จาก การกระทำจริง ฝึกปฏิบัติงานนอกห้องเรียน ได้เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และตรงตามแนวการบริหาร ทรัพยากรบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) ที่กำหนดมาตรฐานความรู้ ความสามารถ ทักษะและสมรรถนะ ที่จำเป็นสำหรับตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อให้ส่วนราชการใช้เป็น แนวทางดำเนินการกำหนดความรู้ความสามารถ ทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน

2. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบอิงสมรรถนะ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนสุนันทา ประจำปีการศึกษา 2562 ผลการประเมินเมื่อแยกตามบทบาทผู้เกี่ยวข้องกับการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และอาจารย์นิเทศ พบว่า มีผลการประเมินในระดับดีมาก คือ ผู้บริหารโรงเรียนให้ค่าประเมินสูงสุดที่ชั้นการประเมินผล ครูพี่เลี้ยงให้ค่า ประเมินสูงสุดที่ชั้นการประเมินผล หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ค่าประเมินสูงสุดที่ชั้นเตรียมและชั้นการ ประเมินผล และอาจารย์นิเทศให้ค่าประเมินสูงสุดที่ชั้นปฏิบัติ

จะเห็นได้ว่า ผู้เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนและสถาบันผลิตครู ต้องได้รับการ ประสานงานชี้แจงรายละเอียดรูปแบบวิธีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ใช้ปฏิบัติ จะเป็นผลดีต่อการกำกับดูแล การนิเทศ และการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีความสอดคล้องกับ ศิริพร หงส์พันธุ์ (2540) พบว่า

อาจารย์พี่เลี้ยง ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และผู้บริหารของโรงเรียน ผู้เกี่ยวข้องทั้งสามกลุ่มต้องได้รับรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบและขั้นตอนวิธีการของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันการศึกษา โดยการเข้าประชุมร่วมรับฟังคำชี้แจงของกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทั้งสามขั้นตอนคือ การศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วม การทดลองสอนและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

3. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบอิงสมรรถนะ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการวิจัย ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ให้ค่าประเมินสูงสุด ที่ขั้นการปฏิบัติ

จะเห็นว่า สมรรถนะที่กำหนดให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้มีโอกาสได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติตลอดระยะเวลา 1 ปีการศึกษา เป็นการฝึกทักษะในการปฏิบัติงานตามสภาพจริงในโรงเรียน การเรียนรู้งานในหน้าที่ด้วยตนเองและมีการกำกับดูแลจากครูพี่เลี้ยง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญในงานแต่ละด้าน ย่อมช่วยส่งเสริมสมรรถนะในการปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ มีความสอดคล้องกับ กันตภา สุธธิดา (2561) พบว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ตามสภาพจริงจะเป็นการส่งเสริมคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และสะท้อนแนวคิดปรัชญาของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey) เรื่องการปรับตัวให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องสำคัญและจะต้องนำไปใช้เป็นแนวคิดหรือเป็นแก่นของการจัดการศึกษา ประสบการณ์ที่มนุษย์มี 2 ประเภทคือ ประสบการณ์ขั้นปฐมภูมิ เป็นประสบการณ์ที่ยังไม่จัดว่าเป็นความรู้ และประสบการณ์ขั้นทุติยภูมิ เป็นความรู้ได้ผ่านการคิดไตร่ตรอง จอห์น ดิวอี้ ริเริ่มปรัชญาที่ยกย่องประสบการณ์ ผู้เรียนต้องเรียนรู้จากการกระทำในสถานการณ์จริง การศึกษาก่อให้เกิดความเจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง เป็นปฏิบัติการที่เรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงจากการเผชิญสถานการณ์จริง เหมือนงานวิจัยฉบับนี้ที่ให้โอกาสนักศึกษาได้เป็นครูจริงในโรงเรียน

4. การแต่งกายเป็นครูฝึกวิชาชีพ เป็นการพัฒนาระบบการปฏิบัติระหว่างการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา เพื่อสร้างเสริมบุคลิกภาพ และจิตวิญญาณความเป็นครู ให้เกิดขึ้นได้ในระหว่างการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู รวมทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมเรื่องการประพฤติปฏิบัติในการแต่งกาย การรู้จักพัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสม ให้เกิดความเคารพศรัทธาในตัวครูผู้สอน นักศึกษามีโอกาสได้รับข้อเสนอแนะเรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพความเป็นครูมืออาชีพจากครูผู้เชี่ยวชาญในโรงเรียน

จะเห็นว่า ผู้เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ให้ข้อคิดเห็นต่อประเด็นการแต่งกายเป็นครูฝึกวิชาชีพระหว่างการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไว้หลายประเด็น คือ การแต่งกายชุดสุภาพที่เหมาะสมกับความเป็นครู เกิดความสุภาพเรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอน ควรแต่งกายเป็นครูฝึกวิชาชีพให้เสมอขณะปฏิบัติงานในโรงเรียน การแต่งกายเป็นครูฝึกวิชาชีพมีความจำเป็นในการเตรียมพร้อมสู่ความเป็นครูวิชาชีพ เป็นแบบอย่างให้นักเรียน และเป็นการเริ่มต้นความเป็นครูจากการแต่งกาย ช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพความเป็นครู สามารถสร้างความน่าเชื่อถือและไว้วางใจแก่ผู้ปกครอง นักศึกษามีความเชื่อมั่นในการสอน และสะท้อนให้เห็นการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพอย่างแท้จริง ผลจากการแต่งกายเป็นครูฝึกวิชาชีพระหว่างการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า นักเรียนให้ความเคารพเชื่อฟัง นักศึกษามีความภูมิตนสร้างตระหนักให้กับนักศึกษาอยู่ตลอดเวลาว่าเป็นครูปฏิบัติคนหนึ่งในโรงเรียน ส่งผลต่อบุคลิกภาพความเป็นครู เกิดสมรรถนะในการควบคุมชั้นเรียน นักเรียนมีความเชื่อมั่นต่อตัวครู สอดคล้องกับ สิริวิญญ์ สิริศักดิ์ เกษมพร พบว่า บุคลิกภาพภายนอกและทักษะความรู้ความสามารถส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ครูฝึกส่วนตัวในสถานออกกำลังกาย ทั้งนี้โดยให้ความเห็นว่าในการออกกำลังกายก็จำเป็นต้องออกกำลังกายภายใต้การดูแลของผู้ที่มีความรู้เฉพาะด้าน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยและให้ได้ผลลัพธ์ที่ดียิ่งขึ้น อีกทั้งการที่ครูฝึกส่วนตัวมีบุคลิกภาพที่ดี ทำให้กลุ่มตัวอย่างรู้สึกมีแรงจูงใจในการออกกำลังกายเพราะหวังว่าจะมีรูปร่าง ที่สวยงามครูฝึกส่วนตัว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยนี้ ควรเริ่มต้นจากการสร้างความตระหนักและความเข้าใจถึงการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษา ให้บัณฑิตมีศักยภาพพร้อมปฏิบัติงานตรงตามความต้องการ แก่ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณาจารย์ ผู้บริหารโรงเรียน บุคลากรในโรงเรียน และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ถึงผลสัมฤทธิ์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ว่าต้องการให้เกิดประสบการณ์ความเป็นครู หรือประสบการณ์นักศึกษาฝึกวิชาชีพครู การเป็นครูฝึกวิชาชีพในโรงเรียน จะเป็นการยกระดับผลสัมฤทธิ์การฝึกประสบการณ์ ส่งผลต่อจิตใจที่มุ่งมั่นที่จะเข้าถึงการพัฒนาตนเองสู่ความเป็นครูมืออาชีพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ทำความเข้าใจถึงแนวปฏิบัติที่ชัดเจนของงานวิจัย
- 2.2 กำหนดแนวปฏิบัติเรื่องการแต่งกายครูฝึกวิชาชีพ และประเมิน
- 2.3 ขยายการทำความเข้าใจกับบุคลากรทุกส่วนในโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กันตภา สุธธิดาจ. (2561). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ตามสภาพจริงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์การศึกษาด้านหลักสูตรศึกษาศาสตร ดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- คณะครุศาสตร์. (2560). หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตหลักสูตร(หลักสูตร 5 ปี)ปรับปรุง พ.ศ.2560. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์. (2559). คู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- นันท์วัฒน์ ภัทรกรนันท์. (2560). การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. สืบค้นเมื่อ วันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2563. จาก Veridian E-Journal,Silpakorn University : ISSN 1906 – 3431.
- ศิริพร หงส์พันธุ์. (2540). การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามทัศนะของอาจารย์พี่เลี้ยง ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และผู้บริหารโรงเรียนในหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏสุรินทร์. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สิริวิทย์ สิริศักดิ์เกษมพร. (2556). บุคลิกภาพภายนอกและทักษะความรู้ความสามารถส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ครูฝึกส่วนตัวในสถานออกกำลังกาย. การศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน . (2553). คู่มือการกำหนดสมรรถนะในราชการพลเรือน: คู่มือสมรรถนะหลัก(เผยแพร่ พ.ศ. 2553). โครงการศึกษาข้อมูลและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อรองรับการกำหนดตำแหน่งในส่วนราชการ : สำนักพัฒนาระบบบำนาญตำแหน่งและค่าตอบแทน